

LA LLIURE CIRCULACIÓ DELS PROFESSIONALS LLIBERALS

14^a Diada Andorrana a la U.C.E. 18 d'Agost del 2001
XXXIII Edició Universitat Catalana d'Estiu
Prada de Conflent - Catalunya Nord

La lliure circulació de persones dins de la Unió Europea afectarà d'alguna forma a Andorra i serà necessari establir convenis de col·laboració.

Les professions lliberals seran especialment sensibles a aquesta situació per la tendència a l'homogeneïtzació de les formacions de pregrau a tota Europa i la saturació de professionals en alguns sectors.

En el cas andorrà s'evidencia cada dia més la necessitat d'individualitzar de forma específica les diferents professions lliberals ja que comporten problemàtiques i actuacions diferents. En aquest exposat em centraré en la situació actual de la professió mèdica i les diferents projeccions futures en base a les possibles decisions a prendre.

1.- Antecedents històrics:

Històricament, a nivell sanitari, Andorra es va nodrir de professionals sanitaris per dos vies: els andorrans que finalitzaven els seus estudis de medicina (habitualment a França o Espanya), o els estrangers que, mitjançant contracte generalment dels Comuns, exercien la medicina al país a canvi de garantir la continuïtat assistencial a una Parròquia.

El Decret de Professions Lliberals del MI Consell General del 11 de juliol de 1977 va modificar aquesta situació, no només en l'àmbit sanitari sinó en el de totes les professions liberals, introduint els següents canvis:

- Accés a exercir una professió liberal als andorrans i residents de més de 20 anys.
- Reconeixement de les titulacions universitàries oficials de França i Espanya com les úniques vàlides al Principat.
- Possibilitat d'autorització extraordinària a un no andorrà ni resident de més de 20 anys en funció de les necessitats del país.

Aquesta norma es va mostrar eficaç durant alguns anys, fins que els països veïns van limitar l'accés als estudis de medicina modulant-los en funció de les seves necessitats, la qual cosa ha repercutit de forma negativa sobre el nostre país.

2-Situació actual:

Efectivament, a principis dels anys 80 Espanya va iniciar el sistema MIR (Médico Interno Residente) de formació de metges especialistes pel qual el país veí únicament formava els especialistes que necessitava i l'accés a aquesta via era per metges de nacionalitat espanyola. A Espanya també es formaven metges especialistes per altres vies (escoles professionals d'especialitat), però la seva titulació no era reconeguda per l'Estat Espanyol.

El desenvolupament d'aquesta situació ha generat que l'única titulació d'especialista que pot admetre Andorra a partir del Decret esmentat de Professions Lliberals del 1977 és el d'especialista amb formació MIR, i que aquest només el pot obtenir una persona de nacionalitat espanyola, la qual per exercir de forma liberal a Andorra, haurà de demostrar més de 20 anys de residència. Actualment un andorrà no pot accedir a la formació de metge especialista MIR espanyola.

Per part de França, els metges andorrans han estat considerats a tots efectes com els

francesos, tant a efectes acadèmics com laborals, sempre i quant la formació hagi estat realitzada a França, gràcies als tractats de col·laboració existents.

A més s'ha de dir que a França l'accés als estudis de medicina és molt més restrictiu que a Espanya. De fet, en els darrers anys, són molt pocs els andorrans que han accedit a aquests estudis.

En el moment de l'entrada d'Espanya a la Unió Europea s'inicien els problemes: els andorrans passen a ser estrangers no comunitaris, amb tots els inconvenients, donant prioritat als professionals i estudiants de la resta de la Unió. Els títols espanyols dels andorrans, es consideren no vàlids a Espanya i resta d'Unió Europea per un problema única i exclusivament polític, no de formació, donat que és idèntica a la de qualsevol altre professional europeu.

Els professionals andorrans, queden, doncs dintre d'Andorra. La Formació Continuada no és reconeguda ni quantificable.

En els darrers anys, la política de contractació indiscriminada (fora de cap mena de control, mes que justificat en la manca, i a més, incomplint el Decret de Professions Lliberals) de metges especialistes espanyols fonamentalment, per part de l'Hospital, fa que la lliure circulació dels professionals lliberals, pugui ser considerada com a pura anècdota.

3-Evolució futura

Evidentment l'evolució futura dependrà de les accions que el Govern andorrà realitzi en el futur, però bàsicament podem suposar diferents escenaris:

A- Cap canvi en relació a la situació actual: Si no es modifica el Decret de Professions Lliberals de l'any 1977 i no se signen acords de col·laboració amb França, Espanya o la Unió Europea, Andorra no podrà oferir als seus nacionals la possibilitat de realitzar formació mèdica especialitzada i en poc temps tindrem una saturació de metges andorrans generalistes i una carència absoluta de metges andorrans especialistes, el que obligarà a autoritzar de forma extraordinària l'exercici liberal de metges especialistes no andorrans o a la seva contractació per part de l'Hospital.

B- Establiment d'acords amb els països de la Unió Europea per la formació de metges especialistes andorrans: Requeriria també la modificació del Decret de professions liberals i garantiria la qualitat de la formació per als nostres nacionals però probablement restringiria el seu exercici professional únicament a Andorra.

C- Modificació del Decret de professions liberals de 1977: Implicaria segregar les professions sanitàries de la resta de professions liberals i crear un decret o reglament que les regulés dins del marc de la Llei General de Sanitat, que permetés l'acceptació d'altres formacions d'especialitats a més de les oficials, espanyola i francesa.

D- Establiment d'acords amb la Unió Europea que permeti la lliure circulació de professionals sanitaris entre les dues parts: Implicaria establir mútuament algunes limitacions que estarien en funció de les polítiques de planificació sanitària de cada país membre de la Unió i d'Andorra.

4- Valoració del Col·legi de Metges d'Andorra

Pensem que la situació descrita a l'apartat A del punt anterior, l'actual, no és desitjable pel País ja que impossibilita als nostres nacionals l'accés a la formació mèdica especialitzada, que és una necessitat bàsica per la nostra població. A més ens fa absolutament dependents de professionals de fora d'Andorra.

Creiem que la solució és probablement múltiple i requereix l'adopció, d'una forma imaginativa i intel·ligent, dels apartats B, C i D del punt anterior: Modificar en el sentit esmentat el Decret de professions liberals i establir acords amb la Unió Europea de

formació d'especialistes i d'exercici professional.

També considerem que les actuacions tenen que ser ja a curt termini donat que des de fa uns anys està bloquejada la formació d'especialistes andorrans a Espanya i França i les necessitats d'atenció especialitzada a Andorra comencen a cobrir-se de forma sistemàtica per la via contractual, de l'autorització extraordinària o, en alguns casos, al marge de la legalitat vigent.

Cal tenir present que aquesta situació, a més, limita la carrera professional dels metges andorrans en tots els seus àmbits: d'atenció, de docència i d'investigació.

El reconeixement per part de la Unió Europea de la Formació Continuada dels metges andorrans, i la seva quantificació és indispensable per a una correcta praxi mèdica, dins dels estàndards de qualitat reconeguts.

Darrera modificació 20/8/01